

27 ก.ค. 2535

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานบางประการ อัตมโนทัศน์และความสามารถในการดูแลตนเอง ใน ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการจัดของเสียทางเยื่อช่องท้องอย่างต่อเนื่อง

Relationships among selected Basic Condition Factors, Self-Concept and Self-Care Agency in End Stage Renal Disease Patients Undergoing Continuous Ambulatory Peritoneal Dialysis

อภินันทนาการ

จาก

บัณฑิตยสภา ม.มหิดล

ดารากร แซ่โค้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2535

ISBN 974-587-384-5

สงวนลิขสิทธิ์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานบางประการ อັตมโนทัศน์ และความสามารถในการดูแลตนเองในผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง ระยะท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการขจัดของเสียทางเยื่อบุช่องท้องอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัย ดารากร แซ่ไคว่

ปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
 อรสา พันธุ์ภักดี, วท.บ., วท.ม. (พยาบาล)

วิไล ลีสุวรรณ, วท.บ. (พยาบาล), คม.

ดร.ณิ ชุณหะวัต, วท.บ. (สุขศึกษา), คม. (จิตวิทยา)

วันที่สำเร็จการศึกษา 9 เมษายน พ.ศ. 2535

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานบางประการ ได้แก่ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่ได้รับการรักษา อัตราการติดเชื้อ ปัญหาเศรษฐกิจ และแผนการรักษาในอนาคต กับ อັตมโนทัศน์ และความสามารถในการดูแลตนเอง และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอັตมโนทัศน์และความสามารถในการดูแลตนเองเมื่อควบคุมปัจจัยพื้นฐานดังกล่าว โดยใช้ทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเร็ม (Orem 1985) เป็นแนวทางในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการขจัดของเสียทางเยื่อบุช่องท้องอย่างต่อเนื่อง ที่มารับการตรวจรักษา ณ คลินิกโรคไต แผนกผู้ป่วยนอก คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี คลินิกขจัดของเสียทางเยื่อบุช่องท้องอย่างต่อเนื่อง โรงพยาบาลราชวิถีและโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จำนวน 70 ราย ข้อมูลได้จากการสัมภาษณ์ผู้ป่วยตามแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดความสามารถในการดูแลตนเองของเอเวอร์ส และคณะ (Evers, et al. 1985) และแบบวัดอັตมโนทัศน์ของ จันทนา กาญจนพินิจ (2530)

ผลการวิจัยพบว่า อັตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการดูแลตนเอง ($p < .001$) ปัจจัยพื้นฐานด้านสถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับความ

สามารถในการดูแลตนเอง ($p < .05$) แต่ไม่สัมพันธ์กับอัตมโนทัศน์ เมื่อนำปัจจัยพื้นฐานบางประการด้านสถานภาพสมรส ระยะเวลาที่ได้รับการรักษา อัตราการติดเชื้อ ปัญหาเศรษฐกิจ แผนการรักษาในอนาคต และอัตมโนทัศน์ เข้าในสมการถดถอยพหุคูณแบบเชิงชั้น (Hierarchical multiple Regression) เพื่อทำนายความสามารถในการดูแลตนเองพบว่า สถานภาพสมรสและอัตมโนทัศน์ สามารถทำนายความสามารถในการดูแลตนเองได้อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05, p < .001$) และตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการดูแลตนเองได้ร้อยละ 33.9 ($p < .001$) และเมื่อควบคุมปัจจัยพื้นฐานบางประการพบว่าอัตมโนทัศน์สามารถทำนายความสามารถในการดูแลตนเองได้ร้อยละ 24.6 ($P < .001$)

ผลการศึกษา สะท้อนให้เห็นถึงความตรงของทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเร็มในบางส่วนที่อธิบายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการดูแลตนเองกับอัตมโนทัศน์และปัจจัยพื้นฐานบางประการ พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้เสนอข้อจำกัดในการศึกษาและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.

Thesis Title Relationships among Selected Basic Conditioning Factors, Self-Concept and Self-Care Agency in End Stage Renal Disease Patients Undergoing Continuous Ambulatory Peritoneal Dialysis.

Name Darakorn Sae-Koew

Degree Master of Science (Nursing)

Thesis Supervisory Committee

Orasa Panpakdee, B.Sc., M.S. (Nursing)
Wilai Leesuan, B.Sc. (Nursing), M.Ed.
Darunee Junhavat, B.Sc. (Health Ed.), M.Ed.

Date of Graduation 9 April B.E. 2532 (1992)

ABSTRACT

The purpose of this study was to examine, within Orem's nursing theory, the relationships among basic conditioning factors, self-concept and self-care agency in end stage renal disease patients undergoing continuous ambulatory peritoneal dialysis (CAPD). The basic conditioning factors are composed of marital status, duration of treatment, infection rate, economic problem, future plan of treatment. It was also to examine the relationships between self-concept and self-care agency with statistically controlled the basic conditioning factors. The purposive sample consisted of 70 patients who underwent CAPD at renal clinic of Ramathibodi Hospital and CAPD clinics of Rajvithi Hospital and King Mongkut Hospital. Self-care agency was obtained by using the Appraisal of Self-Care Agency Scales developed by Evers, et al. (1985). Self-Concept was measured by Self-Concept Scales developed by Karnjanapanang (1987).

Results of this study showed that both self-concept and marital status were positively related significantly to self-care agency ($p < .001, p < .05$). Whereas no relationship between marital status and self-concept. Marital status and self-concept could predict self-care agency when they were introduced into the Hierarchical multiple regression model. All variables accounted for 33.9% of variance in the self-care agency which was statistically significant ($p < .001$). When selected basic conditioning factors were statistically controlled, self-concept still was significant predictor of self-care agency and accounted for 24.6% of variance ($p < .001$).

The findings seem to support the validity of Orem's model in area of the relationships between self-care agency and self-concept. The limitations of this study, implication for practice and suggestions for further study were - discussed.